

Civciv büyütme ortamının optimum şekilde yönetilmesi, sürünün yumurta verim potansiyelinin tam olarak ortaya çıkarılması açısından kritik öneme sahiptir. Gastrointestinal sistem ve bağışıklık sistemi gibi yaşamsal sistemler bu dönemde gelişir ve bu gelişim, kanatlının tüm üretim ömrünün temelini oluşturur. Bu teknik bülten, yerde civciv büyütme sistemlerini kullanan yarka yetiştiricilerinin yaşamın ilk beş haftasında optimum büyüme ve gelişimi sağlamaları için temel yönetim faktörlerini özetlemektedir.

YEM

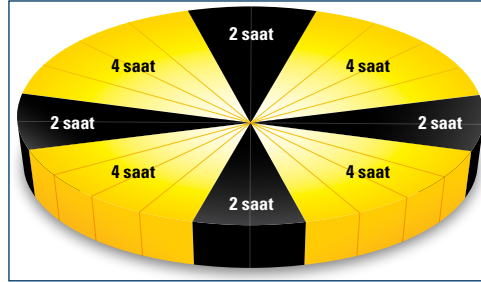
- Yeme erişimi kolaylaştırmak amacıyla kümes zeminine civciv kâğıdı serin.
- İlk 7 gün boyunca civciv kâğıdı üzerine yem serpiştirin.
- İlk 3 gün yem tüketimini uyarmak amacıyla gün içinde birkaç kez az miktarda taze yem verin.
- Hy-Line'in önerdiği besin madde düzeyleriyle uyumlu, özellikle sindirilebilir amino asit spesifikasyonlarının karşılanmasına odaklanan ön başlangıç (booster) / başlangıç (starter) yem rasyonlarını kullanın.
- Homojen 1–3 mm partikül büyüklüğüne ve minimum düzeyde ince fraksiyona (<1 mm) sahip, yüksek kaliteli krambıl yem kullanın (tercihen toz yem veya pelet kullanmayın). Bu yaklaşım, civcivlerde istikrarlı yem tüketimini ve besin maddelerinin etkin alımını destekler.

Civcivler kümese ulaşır ulaşmaz yem ve suya erişebilmelidir.

AYDINLATMA

- Yüksek ışık şiddeti (30–50 lux / 3–5 fc), civcivlerin yem ve suyu kolayca bulmasına ve civciv büyütme ortamına hızla adapte olmasına yardımcı olur. Aydınlatmanın kümes genelinde homojen olmasını sağlayın; özellikle yemlik ve sulukların üzerinde gölge veya karanlık bölgeler oluşmasını önleyin.
- 0–7 günlük dönemde, yeme ve su içme davranışını senkronize etmek ve sürü uniformitesini, yaşama gücünü ve ilk hafta canlı ağırlığını iyileştirmek amacıyla 4 saat aydınlık / 2 saat karanlık döngüsüne dayalı aralıklı aydınlatma programı uygulayın. Aralıklı aydınlatma programı, genç damızlık sürülerinden gelen veya uzun süreli nakliyeyle maruz kalmış sürülerde 14. güne kadar sürdürülebilir.
- Aralıklı aydınlatma programının uygulanması mümkün değilse, ilk 3 gün toplam 22 saat aydınlatma sağlayın; 24 saat sürekli aydınlatma uygulamayın. Sürekli 24 saat aydınlatma gerekli değildir; civcivlerde stresi artırabilir ve zayıf civcivlerin inaktif kaldığı, daha güçlü civcivlerin ise büyümeye devam ettiği uniformitesi düşük sürülere yol açabilir.

Aralıklı aydınlatma programı

Civciv yerleştirilmesi öncesinde doğrulanmış doğru ve homojen ışık dağılımı.

HAVA, SICAKLIK VE NEM

- Kuluçkahaneden çiftliğe nakil sırasında araç iklim kontrollü olmalı; kutu içinden ölçülen sıcaklığı 26–29°C / 79–84°F aralığında tutmalı ve homojen hava akışı sağlamalıdır. Uzun mesafeli nakliyelerde araç içi çevre koşullarını sık aralıklarla kontrol edin.
- Civciv teslimatından önce büyütme alanını önceden ısıtın: Sıcak iklimlerde civcivlerin varışından en az 24 saat, serin iklimlerde ise en az 48 saat önce ön ısıtmaya başlayın.

Civciv kutusu sıcaklık veri kaydedicileri (data logger)

- Civciv büyütme ortamında hava sirkülasyonu gereklidir; ancak civcivler önemli miktarda CO₂ üretmediğinden, taze hava girişini sağlamak ve fazla nemi uzaklaştırmak amacıyla zaman zaman fanın çalıştırılması veya yan perdelerin ayarlanması dışında yüksek düzeyde havalandırma gereksinimi sınırlıdır.

- Bağıl nem önerileri:

- Bağıl nem %40'ın altındaysa, nem düzeyini yükseltmek için kümesin boş alanlarında zemine su serpin.
- Bağıl nem %60'ın üzerine çıktığında, her %5'lik artış için civciv büyütme sıcaklığını 1°C / 2°F azaltın.
- Bağıl nem %40'ın altına düştüğünde, her %5'lik azalma için civciv büyütme sıcaklığını 1°C / 2°F artırın.

Gün	Hy-Line W-80 / Brown	Hy-Line W-36
1–3	35–36°C / 95–97°F (%40–60 bağıl nem)	33–35°C / 95–97°F (%40–60 bağıl nem)
4–7	33–35°C / 91–95°F	31–33°C / 88–91°F
8–14	31–33°C / 88–91°F	29–31°C / 84–88°F
15–21	29–31°C / 84–88°F	27–29°C / 81–84°F

- Genç damızlık sürülerinden gelen veya uzun süreli nakliye maruz kalmış sürüler daha yüksek bir büyütme sıcaklığına (+1–2°C / 2–4°F) ihtiyaç duyabilir.
- Civciv büyütme sıcaklığının uygunluğunu, civcivin ayak tabanını yanağına değdirerek (sıcak hissedilmelidir) veya 39,4–40,5°C (103–105°F) aralığında olması gereken kloaka sıcaklığını ölçerek kontrol edin.
- Genç damızlık sürülerinden gelen civcivleri, kümesin en sıcak ve sıcaklığın en stabil şekilde korunduğu bölümünde büyütün.
- Civciv konforunun en iyi göstergesi, civcivlerin büyütme alanındaki dağılımının gözlemlenmesidir. Bir araya kümelenen civcivler üşüyor olabilir; ısı kaynağından uzaklaşan civcivler ise fazla sıcaklıyabilir. Civcivlerin büyütme alanına homojen şekilde dağılması, termal konforun uygun olduğunu gösterir.

Konfor bölgesindeki civcivlerin kloaka sıcaklığı 39,4–40,5°C (103–105°F) arasında olmalıdır.

HOMOJEN DAĞILIM GÖSTEREN CIVCIVLER

LOKAL ISITMALI CIVCIV BÜYÜTME: Hava: 34–36°C / 93–97°F; zemin: 32°C / 90°F.

LOKAL ISITMALI CIVCIV BÜYÜTME: Hava: 33–35°C / 91–95°F; zemin: 30–32°C / 86–90°F.

Civcivler konforlu mu? Bizzat gözlemleyin ve kontrol edin; CIVCİVLERİN DAĞILIMINI DEĞERLENDİRİN ve DERHAL AKSİYON ALIN.

ÇOK SICAK

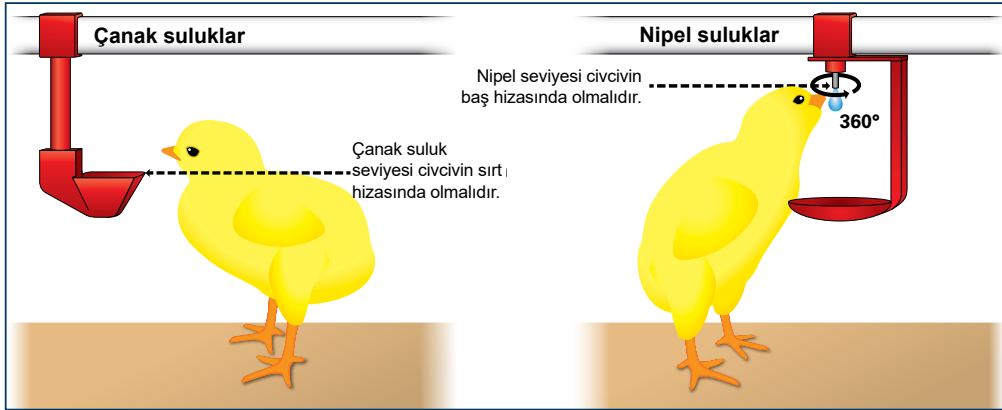
ÇOK SOĞUK

HAVA CEREYANI

SU

- Su, tüm civcivler için her zaman mevcut ve kolay erişilebilir olmalıdır. Yeterli hidrasyon sağlanmadığında civcivler yem tüketmez!
- Küçük civcivlerin suya erişimini kolaylaştırmak için yerleştirmeden sonraki ilk 3 gün nipel suluk hattı su basıncını düşürün. Nipel ucunda oluşan “asılı su damlası” da civcivleri su tüketmeye teşvik eder.
- Günde birkaç kez kümes içinde yürüyerek tüm nipelleri tek tek aktive edin ve civcivlerin su içme aktivitesini uyarın.
- En az her 12 civciv için 1 nipel veya 1 çanak suluk sağlayın.
- Yerleştirme anından itibaren ilave mini suluklar sağlayın (her 50 civciv için 1 adet) ve biyofilm birikimini önlemek amacıyla bunları her gün klorlu bir süngerle temizleyin.
- Yerleştirme anından itibaren içme suyuna vitamin ve elektrolit ilave edin; bakteriyel hastalık baskısı söz konusuysa ve endike ise antibiyotik kullanın.

YERLEŞİM ALANI

- Civcivler arasındaki rekabeti önlemek ve canlı ağırlık uniformitesinin bozulmasını engellemek amacıyla, sürünün yerleşim sıklığına uygun sayıda yemlik ve suluk sağlayın. Sürü herhangi bir stres faktörüyle karşılaşp uniformitesini kaybederse, uniformiteyi yeniden kazanmak zordur.
- İlk birkaç günde yem tüketimi hedefin altındaysa, ilave yardımcı suluk ve yemlikler eklemeye hazır olun.
- Kısmi kümes büyütme uygulaması veya civciv büyütme çemberleri, ilk haftalarda civcivler için daha uygun bir çevre sağlayabilir; ancak sürü büyüdükçe kullanılabilir alan kademeli olarak artırılmalıdır.

Transfer Haftası	Kullanılabilir alanın m ² 'si başına kanatlı sayısı
15	15
16	14
17	13
18	12

SANİTASYON

- Yeterli temizlik, bakım ve hazırlık süresinin sağlanabilmesi için, yarka kümeslerinde iki sürü arasında 2–4 haftalık kümes boşluk süresi bırakılmalıdır.
- Civciv büyütme kümesini sıcak su, deterjanlar ve kanatlı kümeslerine uygun kimyasallar kullanarak temizleyin, dezenfekte edin ve fümige edin. Yemleme sistemi ve su hatları dâhil tüm ekipman sanitasyon işleminden geçirilmelidir. Sanitasyon sonrasında tüm kimyasal kalıntıları uzaklaştırmak için su hatlarını bol suyla iyice yıkayarak durulayın.
- Temizlik ve dezenfeksiyonun etkinliğini, bakteri sayımı amacıyla alınan çevresel sürüntü numuneleriyle doğrulayın. Yeterli kümes boşluk süresi bırakıldığında, sonuçlara göre gerektiğinde yeniden temizlik veya sanitasyon uygulanabilir.
- Her sürü için yeni ve temiz altlık materyali kullanılmalıdır. Tercihen fırında kurutulmuş odun talaşı veya pirinç kavuzu gibi ısıl işlem görmüş materyaller yerel kaynaklardan temin edilmelidir.

Taban alanı	Büyütme döneminin sonunda m ² taban alanı başına <20 kg canlı ağırlık
Yemlik payı	İki taraftan erişimde 2,5 cm/kanatlı; tek taraftan erişimde 5 cm/kanatlı; dairesel yemliklerde 2,0 cm/kanatlı
Suluk sistemleri: çanak veya nipel	Nipel suluk başına 12,5 kanatlı; çanak suluk başına 20 kanatlı; çan tipi suluk başına 125 kanatlı
Tünek uzunluğu	10–15 cm/kanatlı

YETİŞTİRME YÖNETİMİ

- Civciv büyüme başarısının kilit performans göstergelerinden biri, yerleştirmeden sonraki ilk 8 saat içinde kursak doluluk oranının kontrol edilmesidir. Bu parametre, yerleştirme sonrası su ve yem tüketiminin düzeyi hakkında doğrudan bilgi verir.
- Yerleştirmeden sonraki ilk günlerde civcivleri sık aralıklarla kontrol edin. Büyütme alanını düzenli olarak gözlemleyin ve içinde yürüyerek civcivlerin davranışlarını ve gereksinimlerini değerlendirin. Civcivlerin optimum koşullarda geliştiğinden emin olmak için tüm duyularınızı kullanın: görme, koku, işitme ve dokunma. Optimum yem, aydınlatma, hava kalitesi, sıcaklık, su ve alan koşullarının sürekli sağlanması için kesintisiz dikkat ve takip gereklidir.
- Tespit edilen problemlere hızla müdahale edebilmek ve düzeltici aksiyon alabilmek için civciv büyüme ve sürü verilerini düzenli olarak toplayın, değerlendirin ve analiz edin.

KURSAK DOLULUĞU - CIVCİVLER YEM YİYOR MU?

Civciv gelişi sonrası saat	Kursak doluluk oranı		
6	%75	<i>Kursağında yem olan civciv</i>	<i>Kursağında yem olmayan civciv</i>
12	%85		
24	%100		

Çok düşük veya çok yüksek civciv büyüme sıcaklıkları, kursak doluluğu sağlanan civcivlerin oranını düşürür.

CIVCIV BÜYÜTMEDE GENEL PROBLEMLER

Dehidrasyon – Nakliye koşulları ve su tüketimi

Omfalit (bakteriyel enfeksiyon) – Civciv kalitesi ve sanitasyon

Kloakaya dışkı yapışması – Aşırı sıcaklık dalgalanmaları ve yem kalitesi

